

Gül yerine diken bitsin
Kuş yerine baykuş ötsün
Gözün yaşı sele gitsin
Sen d'olasın benim gibi

Karac'oğlan der mert gibi
Yanar yüreğim od gibi (1)
Bir ok yemiş boz kurt gibi
Sen d'olasın benim gibi

31

İlk akşamdan vardım kavil yerine (2)
Önegördüm kömür gözlüm gelmedi (3)
Bilmem gaflet bastı yattı uyudu
Bilmem o yâr bize küstü gelmedi

İkrar verdi cahil gönlüm inandı
Benim yârim gide gide donandı
Ay da geldi orta yeri dolandı
Seherin yelleri esti gelmedi

Unuttu mu ahdi amanı n'etti
Başım alıp gayrı diyâra gitti
Benim mecbur olduğumu farkettiler (4)
Zalım garaz etti kaçtı gelmedi

- (1) Od: ateş.
(2) Kavil yeri: buluşmak üzere sözleşilen yer.
(3) Önegörmek: fazla beklemek, heyecanla beklemek.
(4) Mecbur: tutkun, aşık.

Karac'oğlan der ki devranım döndü
Gönlüm yücedeydi engine indi
Seherin yelleri şafağın bendi
Hani usul boylu sunam gelmedi (1)

32

Giden gelmez giden gelmez
Aşnasın ağlatan gülmez (2)
Giyim ile nazlı olmaz
Vur kantara tart yiğidi

Deryalarda olur bahri (3)
Yar elinden içtim zehri
Sunam gurbet ilin kahri
Yumşak eder sert yiğidi

Der Karac'oğlan n'olurmuş
Dert Allah'tan gelir imiş
İflâh etmez öldürürmüş
Yürekteki dert yiğidi

- (1) Usul: uzun, mevzun.
(2) Aşna: aşına, ahbap.
(3) Bahri: deniz kuşu.

33

Şurda bir güzele meyil eyledim (1)
Eğlenip orada kalasım geldi
Başına sokunmuş gülü nerkisi
El sunup ucundan alasım geldi

Kız niçün söyledin bana bu sözü
Yüreğime koydum atesi közü
Başına sokunmuş gülü nerkisi (2)
Yüzünü yüzüme süresim geldi

Benim dostumun da karadır kaşı
Arasan bulunmaz menendi eşi
Yaylanın karından ak beyaz döşü
Yıkılıp üstüne ölesim geldi

Karac'oğlan der ki n'ettim n'eyledim
Ulu çaylar gibi çoştum ağladım
Vefasız dilbere meyil bağladım
İradı yollarım göresim geldi (3)

34

Deniz kenarında mecnun gezerken
Elime bir cura saz iras geldi (4)
Nice şükretmeyim Bâri Hüda'ya
Şahin arar iken baz iras geldi (5)

- (1) Meyil eylemek: gönül vermek.
(2) Sokunmuş: takınmış, ilişirmiş.
(3) İradı: uzadı.
(4) Cura: bir nevi çalgı âleti. İras gelmek: rasgelmek.
(5) Baz: şahinin bir çeşidi.

Ayağına geymiş atlundan nahın
Gel dudu dilim gel karşımda salın
Mevlâ'dan istedim bir taze gelin
İkbal geri döndü kız iras geldi (1)

Yârimin geydiği atlasın hası
Silindi gönlümün kalmadı pası
Koynunda beslemiş Gürün elması (2)
Memesin emerken ağz'iras geldi

Karac'oğlan der ki hazer eyledim (3)
Dostum bahçesine nazar eyledim
Seksen şeftaliye pazar eyledim
Sayısın yitirdim yüz iras geldi

35

Hasta düştüm hey ağalar
Hâlîm bilmez sağlar şimdi
Düşman gibi dost karşımda
Zülûflerin bağlar şimdi

Etmedim ahd ü amanı
Geçti mihnetin zamanı
Yitirdim kaşı kemanı
Gözüm yaş çâğlar şimdi

- (1) İkbal: baht, talih.
(2) Gürün: Sivas'm bir ilçesi.
(3) Hazer eylemek: sakunmak.

Del'oldum kanman sözüme
Dost hançer vurdu özüme
O yar bakmıyor yüzüme
Yas çekecek çağlar şimdi

Balaban uçurdum gölden
Tor şahin kaçırdım koldan
Yazık fırsat gitti elden
Mecnun oldum beyler şimdi

Firkat odu yaktı canım (1)
Feryatla geçer zamanım
Yaralandım akar kanım
Karac'oğlan ağlar şimdi

36

Sunayı da deli gönül sunayı
Ben yoluna terk ederim sılayı
Armağan gönderdim telli turnayı
İner gider bir gözleri sürmeli

Ateş yanmayınca tütün mü tüter (2)
Ak göğsün üstünde çimen mi biter
Vakti gelmeyince bülbül mü öter
Öter gider bir gözleri sürmeli

Sabahtan uğradım yârin yurduna
Dayanılmaz firkatine derdine
Yıkılası karlı dağlar ardına
Aşar gider bir gözleri sürmeli

- (1) Firkat: hasret.
(2) Tütün: duman.

Karac'oğlan kapınızda kul gibi
Gönül küsürse ince kıl gibi
Seherde açılan gonca gül gibi
Kokar gider bir gözleri sürmeli

37

N'eyleyeyim şu dünyanın zinetin
Âkıbeti ölüm olduktan kelli (1)
İstemem bahçemde bülbüller ötsün
Benim gonca gülüm solduktan kelli

Çöze idim düğmelerin döşünden
Öpe idim gözlerinden kaşından
Güzelliğin soyha kalmış başından (2)
Ben inli boranlı olduktan kelli (3)

Yalanmış dünyanın ötesi yalan
Felektir muradım elimden alan
Mısır'a sultan olsam istemem kalan (4)
Dost ağlayup düşman güldükten kelli

Karac'oğlan der ki bu ne hal bilmem
Gelmişim dünyaya bir daha gelmem
Âlem bir yan olsa o yâri vermem (5)
Yârin gönlü bende olduktan belli

- (1) Kelli: sonra.
(2) Soyha: ölü veya tutsağın üzerinden soyulan giysi.
(3) İnli: boranlı, illetli, evhamlı.
(4) Kalan: artık.
(5) Bir yan: bir yana.

38

Behey ala gözlü dilber
Vaktin geçer demedim mi
Harâmi olmuş gözlerin (1)
Beller keser demedim mi (2)

Bak şu kaşa bak şu göze
Ciğer kebab oldu köze (3)
Yakasız gömiekier bize (4)
Felek biçer demedim mi

Deryalarda yüzer gemi
Şeker dudağının yemi
Süreğör devranı demi
Devran geçer demedim mi

Karac'oğlan der mert ile
Sözüm yoktur nâmert ile
Kahbe felek bu dert ile
Bizi eğer demedim mi

39

Gök yüzünde tüten olsam (5)
Yer yüzünde biten olsam
Al bendeki keten olsam
Yar boynuna sarsa beni

- (1) Harâmi: yol kesen, eşkiya.
(2) Bel: dağ yamacı.
(3) Köz: ateş.
(4) Yakasız gömlek: ölümlere giydirilen gömlek.
(5) Tüten: duman, bulut.

Yar kolunda burma olsam (1)
Yedikleri hurma olsam
Alçım alçım sürme olsam (2)
Yar kaşına sürse beni

Karac'oğlan uşak olsam (3)
Yar beline kuşak olsam
Bir atlastan döşek olsam
Yar altına serse beni

40

Sabahtan uğradım ben bir güzele
Ağlatmadı güzel güldürdü beni
Ben güzelden böyle vefa ummazdım
Ak göğsü üstüne kondurdu beni

Şahin gibi yükseğinde uçarken
Keklik gibi engininden geçerken
Âb-ı kevser ırmağundan içerken
Susuz pınarlardan kandırdı beni

Ben de bir kuş idim geldim ötmeye
Yarın bahçesinde mesken tutmaya
Göz kaldırdım cemâline bakmaya
Ak gerdanda benler öldürdü beni

Üç güzel de aştı şimdi pınarı
Taramış zülfünü vermiş tumarı
Ak gerdanın altı zezem pınarı
Ağzımı verdim de kandırdı beni

- (1) Burma: bilezik.
(2) Alçım alçım: çeşit çeşit.
(3) Uşak: çocuk.

Karac'oğlan der ki koyun gütmeğe
Bozulmuş bağlara seyran etmeğe
Yönümü döndürdüm inip gütmeğe
Sarıldı boynuma döndürdü beni

41

Sabahtan uğradım ben bir geline
Görse de görmezden gelir yar beni
Düştümlü ataşına yandım tutuştum
Kara kaşım ne haldayım gör beni

Oturmuş sevdiğim zülfünü tarar
Gönül Mecnun olmuş Leylâ'sın arar
Korkarım sevdiğim bir kötü sarar (1)
Eşitirsem helâk eder ar beni

Ala gözlüm senin neslini bilmem
Öyle her kötüye meylimi vermem
Merdoğlu merdim ben sözümden dönmem
Çıktı sözüm yar yolunda bil beni

Karac'oğlan der ulular ulusu
Başıma vurunmuş çelenk eğrisi
Sana derim nazlım sözün doğrusu
Ciddi sözüm al koynuna koy beni

(1) Kötü bir insanın sevgilisi olur, demek istiyor.

42

Garipçe garipçe öter
Kızılözün turnaları
Yiğide eğlence yeter
Ala gözün sürmeleri

Öte döner hayallandır
Beri döner çıgallandır
Yel estikçe tel tel olur
Siyah zülfün burmaları

Gül devşirdim deste deste
Armağan yollayım dosta
Böyle m'olur dostun dosta
Varıp varıp gelmeleri

Karac'oğlan bulur m'ola
Bu dert beni ahr m'ola
Mevlâm izin verir m'ola
Dost yüzünü görmeleri

43

Çıktım yucasına seyran eyledim
Ötüşür bülbüller gül deyi deyi
Sıdk ile baktım da dostun yüzüne
El eder sevdiğim gel deyi deyi

Kaşlarını neden yıkarım dilber
Divit olup defterini yazarlar
Evvel bizi beğenmeyen güzeller
Şimdi çağrışurlar al deyi deyi

Koç yiğitler gider gelir yazıdan (1)
Yaralılar yatamıyor sızıdan
Akça seyran kurtulursa tazıdan
Baş kaldırır gider çöl deyi deyi

Karac'oğlan der ki yemin etmeyim
Ballar yalayıp ta ağı yutmayım
Var git yiğit deyi bühtan etmeyin (2)
Niçün söz verdin sen gel deyi deyi

44

Sallamı sallamı vardım köyüne
Güzeller başıma derilsin deyi (3)
Herkes sevdiğini almış yanına
Şeftali pazarı kurulsun deyi

Odanda çalmır abşkın sazlar
Kız seni görünce yüreğim sızlar
Başıma toplanmış gelinler kızlar
Şu bizim dâvamız görülsün deyi

Ala gözler ile kaşım eğmesin
Gönlüm çekmez her güzeli sevmesin
Sıkça dikmiş kız düşünün düğmesin
Sıkılmış memelerin gerilsin deyi

Karac'oğlan der ki çöktüm oturdum
Sağ yanımda yavru bazlar götürdüm
Gidip İstanbul'dan ferman getirdim
Herkesin sevdiği verilsin deyi

- (1) Yazı: ova, düzlük arazi.
(2) Bühtan: iftira.
(3) Derilmek: toplanmak.

45

Güzel ne güzel olmuşsun
Görülmeyi görülmeyi
Siyah zülfün halkalanmış
Örülmeyi örülmeyi

Mendilim yudum arıttım (1)
Gülün dalında kuruttum
Adm ne idi unuttum
Sorulmayı sorulmayı

Seğirttim ardından yettin (2)
Eğildim yüzünden öptüm
Adm bilirdim unuttum
Çağırmayı çağırmayı

Benim yârim bana küsmüş
Zülfünü gerdana dökmüş
Muhabbeti benden kesmiş
Sevilmeyi sevilmeyi

Çağır Karac'oğlan çağır
Taş düştüğü yerde ağır
Yiğit sevdiğinden soğur
Sarılmayı sarılmayı

- (1) Yudum: yıkadım. Arıtmak: temizlemek.
(2) Yetmek: yetişmek, koşmak.

46

Arzularım kaldı bir Arap attı
Koyma kadir Mevlâ'm gamda fırkatta
Düğünde bayramda ağır ziyette
Anar m'ola emmi dayı il bizi

Getir oğlan ben giyeyim postumu
Kimse bilmez gazezimi kasdımı
Gurbet ilde koydum geldim dostumu
Geri dönsem kınar m'ola il bizi

Dost elinden içtim içtim mat oldum (1)
Kahbe felek güldü ben de şâd oldum
Emmiden dayıdan dosttan yâd oldum (2)
Ne yaman uzağa attı yol bizi

Karac'oğlan devranım var demim var
Yâr yitirdim düşüncem var gamım var
Yedi derya içinde bir gemim var
Atar m'ola bir kenara sel bizi

47

Âlemde güzeller padişah olsa
Ona hizmet eden kul incinir mi
Alçak uçan taştan taş dokunur
Dalgası çok olan sel incinir mi

Şunda güzel olan sultan sayılır
Fidan gibi sevdiğine sarılır
Alh morlu türlü libas giyinir
Yeşilin üstüne al incir mi

(1) Mat: sarhoş.

(2) Yâd: uzak, yabancı.

Zây'edüp te akılığım alınca (1)
Muhabbet te iki başlı olunca
Hasret bitüp vakit saat dolunca
Sarılıp yatmaya kol incinir mi

Karac'oğlan hey der ilin nazarı
Hercai dilberle etme pazarı
Dünyada sevmeli esmer güzeli
Kâkülleri yüzde tel incinir mi

48

Seyyah oldum gezdim gurbet illeri
Kâr etti bağrıma yeter ayrılık
Söyleyeyim başa gelen halleri
Ölümden çok çektim beter ayrılık

Şu aşkın ateşi sönmüyor serde
Ah çeker ağlarım gezdiğim yerde
Ben burda kalmışım dost gurbet ilde
Beni ilden ile atar ayrılık

Ben terk eylesem de diyarı gurbet
Aşıklar sâdıklar kavuşur elbet
Dost ile bir saat yapsam muhabbet
Sevdiğim gözümde fütür ayrılık

Karac'oğlan der ki talkın verincek
Ötüşür büllüller gonca gülünce
Ben burda yar orda böyle kalınca
İster ölüm olsun ister ayrılık

(1) Zây'edüp: kaybedip.

49

Gurbette ömrüm geçecek
Bir daracak yerim de yok
Oturup derdim dökecek
Bir münasip yârim de yok

Uçtu genç şahinim uçtu
Kaçarak deryayı geçti
Gönlüm bir güzele düştü
Sarfedecek malım da yok

Koyverin kuşu turnaya
Yârin durağın bulmaya
Soyundum derviş olmaya
Hırka ile şalım da yok

Dünya Karac'oğlan fâni
Toprak emer tatlı canı
Hastalandım ilâç hani
Bir acısız ölüm de yok

50

İlgit ilgit esen seher yelleri
Esüp esüp yâra değmeli değil
Ak elleri elvan elvan kınalı
Karadır gözleri şürmeli değil

Yağdırır yağmuru yeli esdirir
Kimini güldürür kimin küsdürür
Kadir Mevlâm kısmet ise gösterir
Sevmeli güzeli öğmeli değil

Turnalar katarla havada kışlar
Bak başıma geldi gördüğüm düşler
Size derim size yiğit yoldaşlar
Sözü yalan yâri sevmeli değil

Karac'oğlan der ki konup göçmedim
Yar elinden dolu bâde içmedim
Fırsat elde iken alup kaçmadım
Öldürmeli beni dögmeli değil

51

İşte geldim kara gözlüm
Bu yer bizim yerler değil
Bir gün bile eğlenemem
Bu çöl bizim çöllere değil

Beylerimiz Arab atlı
Dilberlerin dili tatlı
Ünlü şanlı şatafatlı
Bu dil bizim diller değil

Aşka düşen bâde içer
Yâr yolunda candan geçer
Bu dünyaya konan göçer
Bu il bizim iller değil

Karac'oğlan yayın asar
Düşmanını yere basar
Bizim dağda poyraz azar
Bu yel bizim yeller değil

52

Ala gözlüm ben bu ilden gidersem
Zülfü perişanım kal melil melil
Kerem et aklından çıkarma beni
Ağla göz yaşını sil melil melil

Yiğit ey sevdiğim sen seni gözet
Karayı bağla da beyazı çöz at
Doldur ver bâdeyi bir dahı uzat
Ayrılık şerbetin ver melil melil

Elvan çiçeklerden sokma başına
Kudret kalemini çekme kaşına
Beni unutursan doyma yaşına
Gez benim aşkımla ol melil melil

Karac'oğlan der ki ölüp ölünce
Ben de güzel sevdim kendi halimce
Varıp gurbet ile vâsıl olunca
Dostlardan haberim al melil melil

53

Deli gönül gezer gezer gelirsin
Arı gibi her çiçekten alırsın
Nerde güzel görseñ orda kalırsın
Ben senin dardını çekemem gönül

Santur mu istersin saz mı istersin (1)
Ördek mi istersin kaz mı istersin
Tomurcuk memeli kız mı istersin
Ben senin kahırını çekemem gönül

(1) Santur: bir çalgı âleti.

Çıkıp yücelerden bakmak istersin
Çoşkun sular gibi akmak istersin
Her güzelle düşüp kalkmak istersin
Ben senin dardını çekemem gönül

Karac'oğlan der ki okuyam yazam
Keleş değim ki kervanlar bozam (1)
Geyinem kuşanam bir hoşca gezem
Ben senin dardını çekemem gönül

54

Seher yeinin estiği
Esip bağrımı kestiği
Ala gözlümün bastığı
Yollar ben olsam ben olsam

Dolan deli gönül dolan
Akar sular gibi bulan
O yârin yüzünde olan
Benler ben olsam ben olsam

Karac'oğlan sözün söyler
Yâra geçmedi dilekler
Bilezikli kar bilekler
Kollar ben olsam ben olsam

(1) Keleş: güzel, yakışıklı. Burada yiğit, kahraman.

55

Döndüm dolaştım ben gurbet illeri
Dünyaya çıkmağa yol bulamadım
Bahçelerde gördüm birçok gülleri
Sevdiğime benzer gül bulamadım

Bıktım usandım da acı dillerden
Gamlar ile dolu uzun yıllardan
İmdat umar iken akan sellerden
Kendim gibi akan sel bulamadım

Yandım yakıldım ben bu ateşlere
Vardım takıldım da ben bir neştere
Delindi ciğerim serildim yere
Beni kaldırarak el bulamadım

Benim bu dünyaya geçmiyor nazım
Felekten kalmadı gayrı niyazım
Halimi sen anla hey iki gözüm
Derdimi diyecek dil bulamadım

Bağırın çağırın âciz bülbülüm
Ne kadar bağırsam duymuyor güllüm
Karac'oğlan der ki imdatçin ölüm
Mezardan gayri bir yol bulamadım

56

Sonunu yokladım sonu yok imiş
Yürü yalan dünya senden usandım
Çok emekler verdim hep zayı oldu
Cesedim içinde candan usandım

Ağrıdır kalkmıyor yükümün tayı (1)
Demirdir çekilmez feleğin yayı
Aradım cihanı nazlı yar deyi
El içinde olan sözden usandım

Kazalı kavgah şu benim başım
Yüklendi barhanam kaldı kardaşım (2)
Her daim akıyor gözümden yaşım
Ağlama gözlerim senden usandım

Karac'oğlan der ki bu bize n'oldu
Koynumuz köpüklü kan ile doldu
Saatim ay oldu günüm yıl oldu
Gelip geçmez kara gündün usandım

57

Gece gündüz dahıyorum ben fikre
Vallahi sevdiğim del'olacağım
Korkarım ki nazlı yârin öcünden
Adım altın iken pul olacağım

Kaş eğip te bakar beni yakmağa
Ne çok heves eder hatır yıkmağa
İftihar m'eyledin beni yakmağa
Yanıp ateşine kül olacağım

Destan oimək kolay değıl dillere
Kurban olam koynundaki güllere
Nazlı yârin geçegeğı yollara
Döşeyip özümü yol olacağım

(1) Tay: hayvanlara yüklenen denklemin bir tarafı.

(2) Barhana: ev, bark, ve eşyası.

Karac'oğlan der ki güdem bir günü
Gözüm açık gider sarmazsam seni
Amanın ağalar kınaman beni
Varıp kapısına kul olacağım

Nedendir de kömür gözlüm nedendir
Şu geceki benim uyumadığım
Çetin derler ayrılığın derdini
Ayrılık derdine doyamadığım

Dostum bahçesine yâd eller dolmuş
Güllünü toplarken fidanın kırmış
Şurda bir kötünün koynuna girmiş
Şu benim sevmeğe kıyamadığım

Kömür gözlüm seni sevdim sakındım
İndim has bahçeye güller sokundum
Bilmem nerlerine acep dokundum
Belli bir haberin alamadığım

Karac'oğlan der ki yandım ben öldüm
Her divaneliđi kendimde buldum
Dolanıp ta kavil yerine geldim
Kavil yerlerinde bulamadığım

Gönül kuşu kalktı uçu havaya
İn gönül dedim de indiremedim
Aşıp aşıp gider karlı dağlara
Dön gönül dedim de döndüremedim

Hüma kuşu gibi yüksek uçarsın
Pervaz vurup Tercümanı geçersin (1)
Bin bir türlü dala konup göçersin
Gönül sana mekân bulduramadım

Äleme sultansın vezirsin kendin
Aç dedim açmadın ak göğsün bendin (2)
Yad illere gönül verdin de döndün
Gönül sana akıl erdiremedim

Karac'oğlan der ki nedir çareye
Cerrah neyler yürekteki yâreye
Gönül düştü şimdi kaşı kareye
Akar çeşmim yaşın dindiremedim

Eğer benim ilen gitmek dilersen
Eğlen güzel yaz olsun da gidelim
Bizim iler kıraçlıdır aşılmaz
Yollar çamur kurusun da gidelim

Aşamazsın Karaman'm ilini
Köprüsü yok geçemezsin selini
Gerdan yaylasının Perçem belini
Lâlesümbül bürsün de gidelim

(1) Pervaz: uçu. Burada İkanat. Tercüman: bir yer adı.

(2) Bend: bağ. Burada düğme.

Sökülsün dağların bunu sökülsün
Öne insin çöl ovaya dökülsün
Erzurum dağının karı çekilsin
Ak koyunlar yürüsün de gidelim

Karac'oğlan der ki buna ne fayda
Hiç rağbet kalmadı yoksula bayda
Bu ayda olmazsa gelecek ayda
On bir ayın birisinde gidelim

61

Gönül ne gezersin sarp kayalarda
İniver aşağı yola gidelim
Bir güzel sevmeyle gönül eğlenmez
Güzeli çok nazlı ile gidelim

Koyuverin gitsin sefil baykuşu
Durmuyor akıyor gözümün yaşı
Kadir kıymet bilmez imiş her kişi
Kadirli kıymetli ile gidelim

Şahini koyverin avını alsın
Yârenim yoldaşım yanıma gelsin
Şu garip illerde düşmanım ölsün
Emmili dayılı ile gidelim

Karac'oğlan der ki yiyip içmeden
Güzeller usanmaz konup göçmeden
Muhannetin köprüsünden geçmeden (1)
Düşelim de azgın sele gidelim

(1) Muhannet: korkak, alçak (insan)

62

Bire ağlar bire beyler (1)
Ölmeden bir dem sürelim
Gözümüze kara toprak
Girmeden bir dem sürelim

Aman hey Allah'ım aman
Ne aman bilir ne zaman
Üstümüzde çayır çimen
Bitmeden bir dem sürelim

Karac'oğlan der ki cânan
Güzelim sözüme inan
Bu ayrılık bize hemen
Ermeden bir dem sürelim

63

Şu yalan dünyaya geldim geleli
Daha ne gelecek başıma benim
Eğer sevdiğim benim olmazsa
Bakın şu didemin yaşına benim (2)

Yüküm kumaşandır satamaz oldum
Cüda bülbül gibi ötemez oldum (3)
Kinaman komşular yatamaz oldum
Giriyor sevdiğim düşüme benim

(1) Ağlar: ağalar yerine.

(2) Dide: göz.

(3) Cüda bülbül: eşinden ayrı düşmüş bülbül.

İkrar verdi ikrarını güdeyim (1)
İkrarsız dilberi ya ben nideyim
Başım alıp diyar diyar gideyim
Düşerse sevdiğim peşime benim

Karac'oğlan yâri gördüm iraktan
Gözlerim dolmuştu kan ağlamaktan
Korkarım sevdiğim zâlim Felek'ten
Bir gün ağı katar aşım benim

64

Katar katar olmuş gelen turnalar
Şu hâlîme şu günüm bak benim
Şahin pençe vurdu tüyüm dağıttı
Kanađıma bir ok vurdu berk benim (2)

Gök yüzünde turnam bölüktür bölük
Ayrılık elinden çiğirim delik
Önü muhabbet de sonu ayrılık
Tepreşirsem eski yaram çok benim

Gittim gurbet ile geri gelinmez
Kim ölüp de kim kaldığın bilinmez
Ölsem gurbet ilde gözüm yumulmaz
Anam atam bir ağlarım yok benim

Karac'oğlan der ki bire erenler
Ben gidiyom ma'mur olsun örenler (3)
Kavim kardeş konuştuğum yârenler
Söğündürüp çıkaracağım yak benim (4)

- (1) İkrar: söz vermek.
(2) Berk: çok kuvvetli sağlam.
(3) Ören: harabe, virane.
(4) Söğündürmek: söndürmek. (burada) sönen.

65

Kadir Mevlâm senden bir dileğim var
Şöyle bir güzel ver gönlüm eğleyim
Ellere verirken benim ne suçum
Birin de bana ver gönlüm eğleyim

Güvercin topuklu hem ince belli
Gerdanı bir karış püskürme benli
Hemen Köroğlu'nun Avvaz'ı dengi
Bana bir suna ver gönlüm eğleyim

Güvercin duruşlu keklük sekisli
Kıl ördek boyunlu ceyran bakışlı (1)
Tavus kuşu gibi göğsü nakışlı
Şöyle bir güzel ver gönlüm eğleyim

Karac'oğlan der ki yüzü bembeyaz
Durayım divana edeyim niyaz
Elmadan kırmızı elmastan beyaz
Şöyle bir güzel ver gönlüm eğleyim

66

Değirmenden geldim beygirim yüklü
Şu kızı görenin del'olur aklı
On beş yaşında da kırkbeş bölüklü (2)
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

Birem birem tophayım odunu
Bilem dedim bilemedim adını
Albistan yanakh Kürtier kadını
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

- (1) Ceyran: Ceylân, karaca.
(2) Bölük: saç örgüsü.

Bizim ilde urum olur uc olur
Sızılaştır boz kurtları ac olur
Bir yiğide emmi demek güc olur
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

Karac'oğlan der ki n'olup n'olayım
Akan sularınan ben de geleyim
Sakal seni makkabınan yolayım
Bir kız bana emmi dedi n'eyleyim

67

Evvel ben de yücelerde gezerdim
Şimdi enginlerden akan ben oldum
Süren sürdü o yavrunun safasın
Kahrın cefasın çeken ben oldum

Yüce dağda bir bölücek kar idim (1)
Garbi değdi erim erim eridim (2)
Evvel muhabbetli yârim ileydim
Şimdi köşelerden bakan ben oldum

Dolaştırdın bana Urum'u Şam'ı
Bilmez o câhiller terkeder seni
Evvel gül dibinde beklerdin beni
Şimdi hardal gibi kokan ben oldum

Karac'oğlan böyle oldu bu işier
Oturmuş sevdiğim hasb (i-h) âle başlar
Bir konak yaptırdım kavim kardeşler
Çekip ilk direğin yıkan ben oldum

- (1) Bölücek: bir parçacık.
(2) Garbi: batıdan esen rüzgâr, lodos.
(3) Urum: Çukurova'da Konya, Niğde ve çevresine verilen ad.

68

Şol sahnıp giden dilber (1)
Boyuna kurban olduğum
Eğlen burda tanışalım (2)
Diline kurban olduğum

Sabahtan uğradım yâre
İşimden oldum âvâre
Ayağın bastığın yere
Tozuna kurban olduğum

Soğuk sular akar dağda
Mor menevşe biter bağda
Sarılp yatacak çağda
Nazına kurban olduğum

Karac'oğlan der ki dâim
Yâr ile nic'olur halim
Anası bir katı zalim
Kızına kurban olduğum

69

Bir çift güzel geçer bağlardan ağırı (3)
Taramış zülfünü vermiş timarı (4)
Ak göğsün arası zemzem pınarı
İçsem öldürürler içmesem öldüm

- (1) Şol: şu.
(2) Eğlenmek: durmak, kalmak.
(3) Ağırı: cihet, yön, doğru.
(4) Tımar: temizlemek, süslemek.

Başına vurunmuş kadife fesi
 Uğrun uğrun çektiğim yârin yası (1)
 Bacaya koymuştur demir kafesi
 Baksam öldürürler bakmasam öldüm

Karac'oğlan der ki kendim öğmeyim
 Coşkun sular gibi bendim döğmeyim (2)
 Güzel sevme derler nasıl sevmeyim
 Sevsem öldürürler sevmesem öldüm

70

Vara vara vardım ol kara taşa
 Hasret kodun beni kavim kardaşa
 Sebeb gözden akan bu kanlı yaşa
 Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Nice sultanları tahttan indirdi
 Nicesinin gül benzini soldurdu
 Nicelerin gelmez yola gönderdi
 Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

Karac'oğlan der ki kondum göçülmez
 Acıdır ecel şerbeti içilmez
 Üç derdim var birbirinden seçilmez
 Bir ayrılık bir yoksulluk bir ölüm

(1) Uğrun: gizli.
 (2) Bend: burada göğüs anlamına.

Kismet olup ben bu ilden gidersem
 Sen de bu illerde kal kara gözlüm
 Gurbet ilde kem haberim duyarsan (1)
 Başının çaresin bul kara gözlüm

Âşık bilir âşıkların hevesin
 Kömür sandım yar kaşının arasın
 Yoksa sen kapına kul mu ararsın
 İşte ben kapına kul kara gözlüm

Âşık bilir âşıkların suçunu
 Cennet sandım yar koynunun içini
 Tarayıp zülfünü düzelt saçını
 Hilâl kaş üstüne al kara gözlüm

Karac'oğlan bahtsız başın varımış
 Yardan ayrılması çetin kârımış (2)
 Ala göz üstünü saçlar bürümüş
 Dilber dudakların bal kara gözlüm

(1) Kem haber: kötü haber, ölüm haberi.
 (2) Kâr: ış.

71

Elim ile yıktım boşandı bendim
 Coşkun sular gibi çağlar gezerim
 Yitirdim kendimi bulmadım gitti
 Sevdası başımda ağlar pezerim

Sinem üstü düğüm olsun dağ olsun
 Çevre yanı mor sünbüllü bağ olsun
 Irak yakın kömür gözlüm sağ olsun
 Hayalin gönlümde eğler gezerim

Benden selâm olsun yedi benlime
 Gene gam kasavet bastı gönlüme
 Saçım başım yolup kendi egnime (1)
 Geyik postlarını bağlar gezerim

Karac'oğlan der ki derdim deşmeğe
 Arzuhal yazdırdım yâra göçmeğe
 Aman deyüp kapısına düşmeğe
 Dertli yüregimi dağlar gezerim

(1) Eğin: sırt.

Ala gözlerini sevdiğim dilber
 Sana bir tenhada sözüm var benim
 Kumaş yüküm dost köyüne çezildi
 Bir zülfü siyaha nazım var benim

Ak ellere al kımlar yakınır
 Ala göze siyah sürme çekinir
 Dostu olan dost yoluna bakınır
 Dosta giden yolda izim var benim

Yiğit olan gizli sırrı bildirmez
 Güzel olan gül benzini soldurmaz
 Her olur olmaza meyil aldurmaz
 Bir şahin avlar da bazım var benim

Karac'oğlan der ki konanlar göçmez
 Bu ayrılık bizlen arasın açmaz (1)
 Bir kötü gönlüm var güzelden geçmez
 Ne güzele doymaz gözüm var benim

(1) Bizden: bizim ile.

74

Sabah olsun ben bu yerden gideyim
Garip bülbül gibi feryat edeyim
Sen dururken derdim kime dökeyim
Uyan hey gözünü sevdiğim uyan

Dilberin başında samur saç olur
Sevip sevip ayrılması güç olur
Sen gidersen benim halim nic'olur
Uyan hey yüzünü sevdiğim uyan

Karac'oğlan der ki seveda sarıyor
Oturmuş bahçede zülfün tarıyor
Yollarda yitirmiş eşin arıyor
Uyan hey özünü sevdiğim uyan

75

Çıkıp yucasına seyran eyledim
Gördüm ak kuğulu göller perişan
Bir firkat geldi de durdum ağladım
Öpüp kokladığım güller perişan

Hayal hayal oldu karşımda dağlar
Eşinden ayrılan ah çeker ağlar
Dökülmüş yapraklar bozulmuş bağlar
Bülbülün konduğu dallar perişan

Yıkılmış dilberin mâmur illeri
Susmuş bülbüllerin her dem dilleri
Dağılmış sümbülü solmuş gülleri
Yüzüne dökülmüş teller perişan

Karac'oğlan der ben toy avlamadım
Arap ata binip boylatamadım
Küstürdüm dilberi huylatamadım
Dilberi küstüren diller perişan

76

Yüce dağlar ne kararıp pusarsın
Aştı derler nazlı yâri başından
Oturmuş derdime dert mi katarsın
Âlem sele gitti gözüm yaşımdan

Balta değsin ormanların kurusun
Gazel olsun yaprakların çürüsün
Top top olsun geyüklerin yürüsün
Avcuların avın alsın peşinden

Yalçın kayaların taşçılar delsin
Tomurcuk güllerin yad eller dersin
Yârin emaneti var senin olsun
Saklar dağlar boranından kışından

Fenasın da Karac'oğlan fenasın.
Od düşe de döne döne yanasın
Yüce dağlar sen de bana dönesin
Ayrılasın yâreninden eşinden

77

Yavru güzel olmak için
Yâre bir ben gerek bir ben
Âşık akln almak için
Yâre bir ben gerek bir ben

Hançerin almış destine (1)
Beni öldürmek kasdine
Beyaz gerdanın üstüne
Yâre bir ben gerek bir ben

Sakın benli peri sakın
Çifte hamayili takın (2)
Gözün kuyruğuna yakın
Yâre bir ben gerek bir ben

Karac'oğlan çaresi ne
Melhem urun yâresine
İki kaşın arasına
Yâre bir ben gerek bir ben

78

Şu yalan dünyaya geldim geleli
Tas tas içtim ağuları sağ iken
Kahbe felek vermez benim muradım
Viran oldum mor sümbüllü bağ iken

Aradılar bir tenhada buldular
Yaslandılar şıvgalarını kırdılar (3)
Yaz bahar ayında bir od verdiler
Yandım gittim ala karlı dağ iken

- (1) Dest: el.
(2) Hamayil: boyna takılan muska.
(3) Şıvga: filiz, sürgün.

Farımaz da deli gönüm farımaz (1)
Akar gözlerimin yaşı kurumaz
Şimden geri benim hükmüm yürümez
Azil oldum güzellere bey iken

Karac'oğlan der ki bakın geline
Ömrümün yarısı gitti talana (2)
Sual eylen bizden evvel gelene
Kim var imiş biz burada yoğiken

79

Salımp seyrân yerine
Çıkan dilber kiminsin sen
Siyah zülfün mah yüzüne
Döken dilber kiminsin sen

Gel gidelim gülistana
Bakalım bağa bostana
Bize mestâne mestâne
Bakan dilber kiminsin sen

Baktım gözüne kaşına
Benzettim hüma kuşuna
Bizi hicran atasına
Yakan dilber kiminsin sen

- (1) Farımaz: Vazgeçmez, uslanmaz.
(2) Talan: yağma.

Senin medhin eder diller
Pâyine yüz sürer kullar (1)
Yanağın üstüne güller
Sokan dilber kiminsin sen

Karac'oğlan der varalım
Önünde divan duralım
İzin verirse soralım
Civan dilber kiminsin sen (2)

80

Annacımdan gelen güzel (3)
Dur Muhammed'i seversen
Seni bana küskün derler,
Gül Muhammed'i seversen

Huyu melekten yukarı
Kendisi kızlar sükkeri (4)
Ağzında lebin şekeri (5)
Ver Muhammed'i seversen

Belinde Hama kuşağı
Saçağı sarkmış aşağı
İkimize yün döşeği
Ser Muhammed'i seversen

- (1) Pay: ayak.
(2) Civan: genç, taze.
(3) Annaç: karşı.
(4) Sükker: şeker.
(5) Leb: dudak.

Karac'oğlan diyor pestten
Armağan geliyor dosttan
Bir kol alttan bir kol üstten
Sar Muhammed'i seversen (1)

81

Hey ağalar böyle m'olur
Hali yardan ayrılann
İner ummana dökülür
Seli yardan ayrılann

Gökte turnalar çekilir
İner yerlere dökülür
On beş yaşında büktülür
Beli yardan ayrılann

Turnalar havadan geçer
Mah yüzlere nurlar saçar
Ah ile vah ile geçer
Günü yardan ayrılann

Gül dikensiz bitmez imiş
Bülbül gülsüz ötmez imiş
İşe güce yetmez imiş
Eli yardan ayrılann

Karac'oğlan geçmez dilek
Ateş aldı yandı yürek
Sağ yanında hazır gerek
Salı yardan ayrılann (2)

- (1) Bu semai Emrah ile Âşık Kerem'e de maledilmekte ise
de Emrah'ın olmadığı muhakkaktır.
(2) Sal: tabut.

Dün gece dün gece gördüm düşümde
Göçün çekmiş gider ili Zeyneb'in
İnci mercan gibi ufak dişinde
Tatlı tatlı söyler dili Zeyneb'in

Zeyneb pek küçüktür hâlden bilmiyor
Ün eyledim hiç yanıma gelmiyor (1)
Göz görüp de gönül karar kılmıyor
Aştı üstümüzden yolu Zeyneb'in

Yaz gelip de meyveleri yetmemiş
Şeyda bülbül konup figan etmemiş (2)
Bahçesinde mor menevşe bitmemiş
Açılmış goncesi gülü Zeyneb'in

Sabah ohur seher yeli estirir
Siyah zülfü mâh yüzünde gezdirir
Zâlim engel yâri bize küstürür
Dolansın boynuma kolu Zeyneb'in

Bahar oldu seher yeli esti mi
Zeyneb bizim ile kadem bastı mı
Aceb bizden umudunu kesti mi
Karac'oğlan olsun kulu Zeyneb'in

Ala gözlerini sevdiğim dilber
Dikerler ağacı dal benim için
Aşam dedim aşamadım başından
Yağıyor yollara kar benim için

(1) Ün eylemek: çağırarak, seslenmek.
(2) Şeyda: çılgın, âşık.

Sazımızı ele alıp çalalım
Çaresiz dertlere çare bulalım
Sabahta seherde yoldaş olalım
Bugün de burada kal benim için

Yücesine çıktım yayla yayladım
İndim enginine seyran eyledim
Bayram aylarına kavil eyledim
Deniyor yolları var benim için

Karac'oğlan der ki yerim içerim
Ağır saltanatla konar göçerim
Ahdım olsun seni alr kaçarım
Ferman çıkarsınlar var benim için

Sana derim alı gelin has gelin
Suya gider sağ elinde tas gelin
Yedi yıldır ben sevdana düşeli
Kerem eyle şu sevdamı kes gelin

Zâlim aşk elinden içmişim ağı
Senin için dolanırım bu dağı
Alam beliğine altun saç bağı
Tak saçına ince bele as gelin

Ben seni severim sen de seversen
İnsan olman il sözüne uyarsan
Çizme olam ayağına geyersen
Ökçesin de çamurlara bas gelin